

Những Con Mắt Bàng... Quang!

BP

Bạn mến,

Hôm rồi, tôi ... "xệ" quá cỡ, kéo mấy lần mới lên nổi! Không chỉ quá cỡ thợ mộc mà cỡ thợ may, thợ nề, thợ đóng giày, đóng hòm ... v...v... cũng bị qua mặt luôn! Chả là có bạn ta hay chuyển những lá thư "mắc dịch" của tôi lên FB (không phải "fesse.. book" nghe) bạn ta. Trước đó, bạn ta có "xin phép" tôi. Tôi bảo khi tôi gửi cho bạn có nghĩa là nó của bạn ta rồi, bạn cứ tùy nghi sử dụng, miễn sao người bạn chuyển là "bạn ta" của bạn (hợp tách, cùng "gu") để tôi khỏi bị rửa. Có điều, dân Nam kỳ quốc như tôi thì hay viết sai lỗi chánh tả, lại thêm cái viết nhanh, không có ngày giờ check kỹ, nên trước khi chuyển, phiền bạn đọc lại và chữa dùm lỗi (nếu có).

Lá thư rồi, viết về cái nóng nước Pháp (không phải cái nước... nóng (ở) Pháp! Nước nóng ở đâu thì cũng... nóng thôi!), tôi có viết: "... vừa nghe nhạc, vừa bàng quang ngắm váy ngắn, chân dài...". Bạn ta hỏi tôi "*Bàng quan hay bàng quang?*". Lúc đó, tôi mới hết hồn và trả lời: "*bàng quan chứ không phải bàng quang*". Bởi bàng quang là cái bọng... đái (bị đá tức bàng quang!). Bây giờ, nhờ bạn chữa dùm và bỏ qua cho mặc dầu "*bàng quang ngắm váy ngắn, chân dài*" thiết tưởng, cũng không có gì lạc lõng. Toàn là chòm xóm, láng giềng dưới... rồn cả! Nhưng "quê" thì tôi vẫn "quê"!

Biết không, bạn ta? Ăn "rau muống" như bạn, xem vậy mà có nhiều lợi thế hơn dân "giá sống" chúng tôi! Tôi muốn nói đến chuyện phát âm, không có phở, hủ tiếu, bún bò... gì ở đây.

Khi phát âm, người miền Nam không phân biệt:

- dấu "hỏi, ngã"
- "g" hay "không – g" (trườn = trườn!)
- "ô" hay "không – ô" (chim hót trong lồng khác với chim hót trong... lồng)
- "o" và "u" (đao, đau)
- "ou" và "qu" (oan, quang)
- "t" và "c" (tát, tác)
- "úi" và "uối" (cúi, cuối)
- "i", "y" (nai, nay)
- "d", "gi", vvv...

.....

Ngược lại, "giá-sống" phát âm "đi ra", không có "đi za", "rả rích" là rả rích, không có "zà zích"; sươg xuống là "sươg xuống", không có "xươg xuống", dòl dào là "dòi dào" chứ không "zòi zào", viết "xui xẻo" mà không "sui sẻo"; trình tiết là trình tiết, không phải "chinh tiết"... vv. Tiếc thay, mấy phát âm này không giúp ích gì nhiều cho giá - sống chúng tôi trong việc... hát xươg hay gõ, viết!

Thật vậy, người Bắc nói sao thì hát vậy, trong khi người Nam nói Nam nhưng hát Bắc. Có lẽ do âm nhạc "cải cách" (tân nhạc) phát xuất từ miền Bắc (ít nhất cũng từ 1938), với các ca khúc của: Lê Thương, Dương Thiệu Tước, Thẩm Oánh và, nhất là, Đặng Thế Phong -đêm-nay thu-sang-cùng-heo-may...vv. Các ca khúc (tân nhạc) đó được trình diễn lần đầu bởi người miền Bắc, "đi" vào Nam qua các làn sóng điện hay qua những đoàn hát lưu diễn (điển hình là gánh "Đức Huy – Charlot Miêu" với ca sĩ Phạm Duy). Riết rồi cứ như chỉ có người Bắc hát tân nhạc. Và chỉ có người Nam hát cổ nhạc.

Tân nhạc được đón nhận nồng nhiệt ở miền Nam đến đổi chương trình tuyển lựa ca sĩ do đài phát thanh Pháp Á tổ chức lần đầu tiên 1948, được đông đảo khán thính giả theo dõi và ủng hộ (giải nhất: Tùng Lâm, giải ba: Bạch Yến). Đỉnh cao nhất của tân nhạc Việt Nam là thời 1954 – 1975 ở miền Nam. Trong 21 năm đó, biết bao nhiêu ca khúc có giá trị đã ra đời, được viết bởi những đôi tay tài hoa Nam - Trung - Bắc, trong nhiều dòng nhạc khác biệt.

40 năm sau, 2015, cái đỉnh cao đó không tới được đã đành, mà dường như không có một sáng tác mới nào mang lại một "tác động" lớn trong giới thưởng ngoạn. Năm 2013, từ Cái Răng đi dần lên... Sa Pa, không nói

đến dăm ba bài hát tuyên truyền cũ rích, vô duyên, inh ỏi từ các cái loa ngoài phố (Bài ca May áo: *Chiến sĩ ta dầm mưa dãi nắng... / Chiếc khăn tay: Sáng nay em đi chợ sớm...*) tôi chỉ nghe nhạc-miền-Nam (nhạc “vàng” 54 – 75), được phát từ nhà dân hay trong các hàng quán... v...v ... Hóa ra, từ 75 đến nay, dưới sự lãnh đạo của đảng, Việt Nam có 2 cái "tắc": ùn tắc giao thông phát triển và bế tắc sáng tác ứ đọng!

Khi xưa tôi có thằng bạn "Bắc Kỳ" (BK). Có lúc, chúng tôi chơi trò "kể chuyện bằng một chữ cái", đưa nào thua thì chịu một ly sữa đá + điều thuốc. Hình thức (dài, ngắn) là chánh, nội dung không quan trọng (nhưng cấm không được trùng nhau). "Đi" bằng cái gì cũng được, ai tới La Mã với nhiều... hành lý là thắng. Thế thôi. Chúng tôi giao trước điều này vì biết có nhiều chữ, "thí sinh" bắt buộc phải dùng để kéo dài câu chuyện, mặc dầu chúng không được ... "sạch sẽ" gì cho lắm (các chữ : C, Đ, L chẳng hạn)!

Vì chữ "A" khó quá nên chúng tôi bắt đầu bằng "B". Ai thắng "bao chiếm xùm" thì kể trước. Thằng BK ra cái búa Trình Giảo Kim đập nát cây kéo "đôi ngã chia ly" của tôi! Thế là nó khai mạc. Chữ B thì chỉ có mỗi câu chuyện "*Bà Ba béo bện bộ bà ba, bán bánh bò, bán bánh bèo, bán bong bóng, bán bún bì, bán bún bò, bánh bao... bên bãi biển ...*", thằng BK xí trước thì tôi chỉ có nước ngậm đắng nuốt cay cúng... "cô hồn" một ly sữa đá!

Tuần sau đến chữ C, tôi dụ khị BK, làm ra về sắp ra cây kéo nhưng giờ chót, tôi xòe thêm 3, biến thành bao bố nuốt búa BK. Kể "đại thắng mùa xuân" đưa ra câu thần chú học được từ lâu: "*Con cua cái cắn cái cẳng con cò cái. Con cò cái co cái cẳng, kể cong cái cổ, cắn cái cẳng con cua cái, cái cụp!*". 27 chữ! Làm sao BK chịu nổi? Khoái chí, tôi bỏ nhỏ: "*Thôi mình đi uống cà phê đi mày. Đờ mắt ngày giờ!*".

Nào ngờ, bằng cái giọng "đều" cố hữu, "BK" xì một tiếng: "*Mẹ. Có thể mà cũng gáy. Nghe anh mày đây này: "Cậu cả Cắn, con Cụp cả Cụp, coi cộp cậu cả Ký, con cụp cả Công, câu cá cạnh cầu Kiệu. Cậu cả Ký câu kỹ, cậu cười cười, kéo kéo cái cắn, có cụt c. kè kè: Cậu câu cá kéo, câu cả cụp c. !"* : 46 chữ ! Kể xong, nó "repeat after me": Thôi mình đi uống cà phê đi mày. Đờ mắt ngày giờ!!!

Gặp nhau nơi chiến địa lần sau, chúng tôi đồng ý bỏ chữ "Ch", bước sang chữ "D". BK malin, làm ra về thương bạn "*Thôi, khỏi bao chiếm xùm, mày thua 2 châu rồi, được quyền đi trước*". Nhưng nó đâu ngờ trong một tuần "gặm một khối cặm hồn trong ... tử sắt", tôi đã đi lòng, học hỏi về chữ "D". Và tôi ra tay ngay: "*Giáo già Giang dê Vi : vợ dân vệ Vũ .....*". Mới có câu đầu là BK đã la toáng lên "*Ê đâu được, mày pha 3 mẫu tự trong đó!*". Tôi tỉnh bơ trả lời: "*Tao không biết, giá-sống tại tao đọc "d(v)ậy" thì tao đọc "dậy" (dáo dả Dang dê Di dợ dân dệ...).* Kể chuyện chú bộ thi tuyển lựa ca sĩ hay sao mà phải phát âm cho đúng? Và lại, mình đâu có giao trước đâu?". Thế là tôi thắng.

Nhưng không lâu, tôi bị "gậy ông đập lưng ông!". Vài tuần sau BK kể trước, về chữ "S": "*Sáng sớm sương... xuống, Xả Xệ xin xin sang sông, Xả Xệ say sóng, sờ soạn, xẻ xuống xuống... xả xè xè, xì .....*". Tôi cụp "mày ăn gian, pha hai mẫu tự" thì thằng BK tỉnh queo: "*Tao không biết, rau-muống tại tao đọc "vậy" thì tao đọc vậy (Xáng xóm, xương xuống, Xả xệ xin xin xang xông ....).* Kể chuyện chú bộ thi tuyển lựa ca sĩ hay sao mà phải phát âm cho đúng? Và lại, mình đâu có giao trước đâu?". Nghe câu này quen quá nên tôi ngậm cầm, "mời" chàng đi uống cà phê!

Tuy nhiên, không phải người Bắc nào cũng phát âm "dễ" viết chánh tả như tôi tưởng (trừ một vài lỗi như s, x ; r, d...) . Sau 75, "thiên đường sụp đổ" khi trong một "chiến dịch" (xa vời), tôi được xếp cùng tổ với một cô BK nho nhỏ từ Bắc vô Nam (tay cầm bó rau). Khác với những cô BK nho nhỏ "di cư" mà tôi biết trước đây, cô nho nhỏ BK chánh cống bà lang trọc này không có "demi - garçon" gì cả, mà lúc nào cũng lủng lẳng hai bím tóc Tàu-cộng, diện vớ áo trắng, quần đen; đặc biệt "'em tôi' hay đứng nhìn trời xanh xanh" và nói... ngọng N/L : "*Hà Nội*" ra "*Hà Lợi*"; "*lo lắng thành no nắng*" ! Cũng may, lúc đó Nông Đức Mạnh chưa làm Tổng Bí Thư, nếu không, đã bị em gọi là "*Lông... Đức Mạnh*"! Đứt(c) cái gì thì được chú cái ấy mà bị đứt mạnh thì đau lắm cơ! Kiểu đó thì có xinh cách mấy, nóng (đến) bỏng cách mấy, lỡ gặp nhau trong đám đông, lỡ bị em "tình cờ nhìn thấy" thì tôi cũng phú lĩnh đi chỗ khác. Rủi người ta ân cần thăm hỏi, bằng cái giọng BK 2 nút (75 / 7+5 = 12), "*Nâu quá không gặp. Núc lày anh thế nào?*" thì biết trả lời sao, trước những cái nhìn của đám đông xung quanh vừa không mấy "thiện cảm" (vì tưởng tôi cũng "2 nút"), vừa chằm chọc? Nếu đó chỉ là những con mắt "bàng .. quang" thì nói làm gì?

Ngày Hè Đổ Lửa !!!

Bạn mến,

Paris: 39.7 ; Pas de Calais: 35.4 ; Dieppe: 38.3 ; Melun: 39.4...v...v ... Đó là nhiệt độ trưa ngày hôm qua, 1/7/2015, ở các địa danh nổi tiếng là sào huyệt của áo len, là mái ấm của áo mưa, suốt tứ thời, bát tiết. Mà không chỉ có chúng, “đèn vàng” đã được phụt lên trên khắp 47 tỉnh (département). Mùa hè đổ lửa đã về trên ½ xứ Pháp!

Là một người chịu nóng rất dở, 17h30, vừa bước ra khỏi bureau, tôi đã dội ngược, muốn quay trở vào nhưng chợt nhớ đến khuôn mặt của “người tình trăm năm”, sợ nó kêu lại hỏi han hay bắt phải làm thêm chuyện này, việc nọ, nên tôi dọt lẹ ra xe. Ngồi trong xe “có-máy-lạnh” tôi khoan thai, vừa nghe nhạc, vừa bàng quang ngắm váy ngắn, chân dài qua lại “ngoài kia”. Đến khi về đến nhà, mở cửa xe, là ào ngay vào nhà, chạy đến tủ lạnh, bốc một em “blonde”, làm một mạch! “*Hạnh phúc trong tầm với*” thì với ngay, chân chờ lạng quạng lại như người Thái Thịnh “*đã không còn tới / khi vắng... bia trong đời*” thì khổ biết chừng nào! Đây là lần đầu trong năm, đi làm về, tôi ôm bia trong phòng khách, riêng-một-góc-vườn kia, phó mặc cho trời: cái bầu trời 38° ấy! Chiều đi, nắng không còn chia nửa bãi, tôi mới dám ra vườn tưới nước!

Khác với bạn ta, nhà tôi không có “máy – lạnh”, tôi định mua một cái “di động”, phòng khi hè nào, có “ngoại bất nhập”, không được chung giường, thì đẩy cái “di động” sang phòng khác cho có anh, có em. Nhưng mấy khi mà trời nóng đến phát điên lên như thế này, nên nói thì cứ nói. Rồi quên thì cứ quên! Và đêm qua, dù quạt... quạt liên tục, tôi cũng đã trải qua một đêm toát mồ hôi hột, tàn canh gió...nóng. Nóng quá không ngủ nổi. Lại thêm uống nhiều. Uống nhiều thì phải xả nhiều. Cho nên hết nằm xuống rồi ngồi dậy, hết đi ra lại đi vào, tham quan cái bồn bán nguyệt! Cho đến nửa khuya. Cô “láng giềng” thì cũng thế. Thế là Sĩ Phú tân thời lại trèo Phú Sĩ... Sợn cho mỗi gối, chồn chân dễ ngủ, chứ biết làm sao?! Ai bảo lửa ngoài không khơi nổi lửa... lòng?! Như một lần người họ Hồ (Xuân Hương) hạ bút: “*Chàng với thiếp đêm khuya trần trọc*”

Sáng nay, nghe tin tức mới biết, hôm qua, hầu như toàn vùng tây bắc Pháp bị cúp điện. Rồi cả ngàn người bị giam ở vài nhà ga lớn ở Paris, trên đường từ sở về nhà: tàu hỏa... nóng quá cháy dây, trật đường rầy! Tin tức khí tượng cho biết mùa hè sẽ tiếp tục đổ lửa cho đến, ít nhất, là thứ hai, thứ ba tuần sau! Có nghĩa là phải cầm cự thêm, 4, 5 ngày đêm nữa. Trong mấy ngày tới, tôi sẽ làm con gái nhà lành, tự cầm cung, ai có rủ đi “bùm” cũng từ chối, ai có mời đi ăn “barbecue” cũng lắc đầu. Hừng hực như thế, phừng phực như thế, ở nhà làm Adam thông dong đi tới, đi lui, ăn thịt rắn, uống bia ôm là số một.

Phải không, bạn ta?

BP